

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/59/2020
Identifikačné číslo spisu: 1314215521
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1314215521.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: SPP - distribúcia, a. s., so sídlom Mlynské Nivy 44/b, 825 11 Bratislava, IČO: 35 910 739, zast. JUDr. Jurajom Čorejom, právnikom spoločnosti, proti žalovanému: W. N., Š. XXX/XX, M., zast. advokátskou kanceláriou PATENT IURIST s. r. o., Dostojevského rad 5, Bratislava, IČO: 36 724 467, o zaplatenie 16 794, 05 eur s prísl. vedenej na Okresnom súde Bratislava III v Bratislave pod sp. zn. 26Cb/243/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/239/2017-272 zo dňa 13.06.2018 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/239/2017-272 zo dňa 13.06.2018 a rozsudok Okresného súdu Bratislava III v Bratislave č. k. 26Cb/243/2014-232 zo dňa 10.10.2016, v znení opravného uznesenia č. k. 26Cb/243/2014-245 zo dňa 22.11.2016 v napadnutej zamietajúcej časti a o náhrade trov konania z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III v Bratislave rozsudkom č. k. 26Cb/243/2014-232 zo dňa 10.10.2016, v znení opravného uznesenia č. k. 26Cb/243/2014-245 zo dňa 22.11. 2016 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 540,- eur spolu s 8,75 % p.a. úrokom z omeškania od 01.09.2012 do zaplatenia, vo zvyšku žalobu zamietol ako neopodstatnenú a zároveň žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 81,66 %. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa domáhal zaplatenia istiny titulom náhrady škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu. Dňa 25.07.2012 došlo k demontáži plynomeru zamestnancami žalobcu a na plynometri bol uvedený stav spotreby 14 955 m³ za obdobie od 01.07. 2011 do 25.07.2012 s tým, že k ukončeniu zmluvného vzťahu so Slovenským plynárenským priemyslom a. s., a odberateľom došlo dňa 13.01.2012. Žalobca svoj uplatnený nárok odôvodnil tým, že porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii bolo potvrdené znaleckým posudkom č. 152/PL- 2012 zo dňa 08.08 2012. Charakter neoprávneného odberu plynu je upravený zákonom o energetike č. 656/2005 Z. z., § 59 ods. 1 písm. d/ a jej výšku určil spôsobom stanoveným vo vyhláske č. 155/2005 Z. z., keďže nebolo možné reálne a vierohodne preukázať resp. určiť množstvo odobratého plynu podľa stavu identifikovaného na určenom meradle.

Žalovaný namietal neobjektívnosť - neprímeranosť výpočtu náhrady škody, nakoľko plyn používal minimálne vzhľadom na predmet podnikania-čalúnnictvo, a preto nebolo potrebné vykurovať celý objekt. Súd prvej inštancie vyžiadala od SPP a. s., na porovnanie spotrebu plynu žalovaného za predchádzajúce obdobie rokov 2008 - 2011 pre posúdenie proporcionálneho výpočtu náhrady škody. Spotreba plynu predstavovala za obdobie 4 rokov (od 19.07.2007 - 18.07.2011) 7 700 m³. Dospel k záveru, že povinnosť nahradiť spôsobenú škodu možno považovať za celkom legitímnu, avšak aj medzi uplatneným nárokom podľa platného vykonávacieho predpisu musí byť proporcionálna. Podporne poukazuje na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS 202/06; I.ÚS 668/15; IV.ÚS 133/08. Z výpovede žalovaného a z čestných prehlásení mal za preukázané, že žalovaný využíval jednu miestnosť na vykurovanie pri svojej podnikateľskej činnosti a pri zvážení všetkých okolností dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody pri priemernej spotrebe za rok 1 925 m³ v cene 0,8000 eur (cena plynu júl 2012) t. j. 1 540,- eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % p.a., podľa § 517 ods. Občianskeho zákonníka od 01.09. 2012 t. j. odo dňa kedy žalobca vyzval žalovaného na úhradu náhrady škody. Vo zvyšku žalobu zamietol ako neopodstatnenú.

2. Proti zamietajúcej časti a náhrade trov konania podal žalobca odvolanie. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 3Cob/239/2017-272 zo dňa 13.06.2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 2 C. s. p.). Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku skonštatoval vecnú správnosť rozhodnutia a dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil skutkový stav a vec správne právne posúdil. V konaní sa súd prvej inštancie nedopustil vady, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie a na ktorú by musel odvolací súd prihliadať. Súd prvej inštancie podrobne odôvodnil, prečo na základe vykonaných dôkazov dospel k záveru, že vypočítaná výška škody nezodpovedá testu proporcionality a o výške škody rozhodol podľa spravodlivého uváženia a jednotlivých okolností poukazujúc na rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky. Čo sa týka nespriístupnenia demontáže meradla, tak ak žalobca ukončil zmluvný vzťah so žalovaným, bol povinný vykonať aj príslušné technické opatrenia na ukončenie odberu na danom mieste. Žalobcovi nič nebránilo, aby sa dostavil na odberné miesto a požiadal o jeho sprístupnenie. V konaní nebolo preukázané porušenie povinnosti žalovaného, nebolo preukázané, že by žalovaný s plombou manipuloval, a preto súd v súlade so zásadou proporcionality vychádzal z priemernej spotreby plynu za predchádzajúce obdobie štyroch rokov. Podľa názoru odvolacieho súdu aplikácia vyhlášky č. 155/2005 Z. z., by bez ďalšieho spôsobila neprímeraný a neodôvodnený zásah do majetkovej sféry žalovaného. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 C. s. p.

3. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 25. júla 2018.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodňuje ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) C. s. p., v spojení s ust. § 432 ods. 1 C. s. p.

5. Dovolateľ poukázal na to, že odvolací súd nesprávne právne vec posúdil, keď sa v celom rozsahu stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, ktorý nepriznal nárok v celej výške s poukazom najmä na rozhodnutia ÚS ČR sp. zn. ÚS 668/15, IV.ÚS 133/08, PL ÚS 29/13, čím odvolací súd potvrdil možnosť neaplikovať na daný právny vzťah ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým mali byť obidva súdy viazané. Podľa dovolateľa odvolací súd nesprávne konštatoval nepreukázanie porušenia povinnosti na strane žalovaného ako aj skutočnosť, že by žalovaný s plombou na meradle manipuloval. V prípade odberu plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii (§ 59 ods. 1 písm. d) zákona č. 656/2004 Z. z., o energetike a o zmene niektorých zákonov, v znení platnom a účinnom v danom období zodpovednosť za škodu je založená na objektívnom princípe a nie je potrebné preukazovať, že s plombou manipuloval priamo odberateľ. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 107/2008, 4Cdo 30/2009, 3Cdo 99/2012, 3Obdo 51/2017. V konaní žalobca jednoznačne preukázal, že zo strany žalovaného došlo k neoprávnenému odberu plynu. Žalovaný prevzal list, ktorým jeho dodávateľ plynu odstúpil od zmluvy uzavretej medzi žalovaným ako odberateľom a dodávateľom plynu, napriek tomu naďalej plyn odoberal meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Ďalej odvolací súd nesprávne posúdil postavenie

žalobcu, ktorý je prevádzkovateľom distribučnej siete a nie dodávateľom zemného plynu, a preto nie je zrejme z akých právnych predpisov odvolací súd vyvodil záver, že žalobca bol povinný vykonať technické opatrenia na ukončenie odberu na danom mieste. Existencia meradla nachádzajúceho sa v nehnuteľnosti neznamená automaticky, že je v nehnuteľnosti odoberaný plyn a žalobca ako prevádzkovateľ distribučnej siete nemá povinnosť demontovať meradlo v prípade, že došlo k ukončeniu zmluvného vzťahu medzi dodávateľom plynu a odberateľom.

6. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejme, na základe akého právneho predpisu aplikovali súdy platnú úpravu v Českej republike na predmet sporu. Z právneho poriadku Slovenskej republiky takáto možnosť nevyplýva. Súd nie je oprávnený svojvoľne neaplikovať všeobecné záväzné predpisy SR. Keďže ÚS SR nevyslovil nesúlad vyhlášky č.155/2005 Z. z., s ústavou bolo povinnosťou súdu na daný právny vzťah aplikovať ustanovenia tohto záväzného právneho predpisu.

7. Dovolateľ ďalej poukazuje na tú skutočnosť, že v spornom prípade nebol preukázaný a žalobca ani nemal k dispozícii údaj o presnom množstve odobratého plynu v spornom období. Zákon o energetike č. 656/2004 Z. z., rozlišuje neoprávnený odber plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Podľa ust. § 59 ods.1 písm. d) uvedeného zákona nie je možné určiť výšku škody použitím priemerných hodnôt o spotrebách plynu v minulosti, keďže táto spotreba plynu sa nerovná spotrebe v rozhodnom období. Preto žalobca správne postupoval, keď pri stanovení výšky škody aplikoval ust. vyhlášky č. 155/ 2005 Z. z.. Postup súdov pri stanovení výšky škody vedie k absolútnemu popretiu preventívnej funkcie právnej úpravy týkajúcej sa neoprávneného odberu plynu a ich následkov.

8. V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť s poukazom na ust. § 449 ods. 1 C. s. p., v spojení s § 450 C. s. p., a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň žiada priznať nárok na náhradu trov konania

9. Žalovaný podal písomné vyjadrenie k podanému dovolaniu. Rozhodnutie považuje za dostatočne a presvedčivo zdôvodnené. Na strane žalobcu neboli dané predpoklady na uplatnenie nároku na náhradu škody v uplatnenej výške. Žalobca mohol a mal prípadný vznik škody z dôvodu údajného neoprávneného odberu podľa § 59 ods. 1 písm. a/ zákona o energetike predpokladať a jeho správanie nezodpovedá požiadavke primeraných opatrení potrebných na zmiernenie škody. Navrhuje dovolanie zamietnuť v celom rozsahu ako neopodstatnené. Zároveň si uplatňuje trovy právneho zastúpenia za podané vyjadrenie.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 zákona č. 160/2015 Z.Z., Civilný sporový poriadok ďalej len „C. s. p.“) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné a napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť (§ 449 ods. 1 C. s. p.).

11. Podľa ust. § 419 C. s. p., dovolanie je prípustné voči rozsudku odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí výlučne do právomoci dovolacieho súdu (viď. III.ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v jednotlivých ustanoveniach C. s. p. (obdobne aj I.ÚS 438/2017).

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p., možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (432 ods. 2 C. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu.

Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych záverov vyvodil nesprávne právne závery.

13. V zmysle § 421 ods. 1 C. s. p., je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Všetky dôvody prípustnosti dovolania sú taxatívne vymenované v ust. § 421 ods. 1 C. s. p., a vzťahujú sa výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom uvedených v rozhodnutí odvolacieho súdu.

14. Prípustnosť dovolania v danej veci bola žalovaným vyvodzovaná ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p.

15. Z obsahu dovolania je zrejme, že rozhodnutie odvolacieho ako aj súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a interpretácii právnej normy ohľadne splnenia predpokladov zodpovednosti na náhradu škody spôsobenú neoprávneným odberom plynu a kvalifikácie druhu zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu, pričom dovolateľ vymedzil právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne a zároveň odkázal na rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd odklonil resp. rozhodol v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

16. Žalobca si svoj nárok na náhradu škody uplatnil s odvolaním sa na ustanovenie § 59 ods. 1 písm. d) zákona č. 656/2004 Z. z., o energetike a o zmene niektorých zákonov účinného v rozhodnom období (od 01.07. 2011 do 25.07.2012) a vyhlášky č. 155/2005 Z. z., ktorá určuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu (§ 1 ods. 4).

17. Podľa § 59 ods. 1 písm. d) zákona o energetike neoprávneným odberom plynu je odber bez určeného meradla alebo s meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete, alebo na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenému odberu. Odberateľ, ktorý neoprávnené odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý odoberal plyn, je povinný spolu so škodou aj ušlý zisk uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete (ods. 2). Ak nemožno vyčísliť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, ktorý ustanoví záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo (ods.3).

18. Obidva súdy zhodne konštatovali, že sa jednalo o odber plynu meraný meradlom na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii a uplatnený nárok žalobcu na náhradu škody kvalifikovali ako legitímny v zmysle vykonávacieho predpisu. Zároveň však znížili jeho výšku aplikujúc zásadu proporcionality resp. zásadu primeranosti a vychádzali z priemernej spotreby plynu odberateľom za predchádzajúce obdobie rokov 2008 - 2011 ako aj s poukazom na skutočnosť, že v konaní nebolo preukázané porušenie povinnosti žalovaného (zavinenie odberateľa) ako aj to, že by s plombou na meradle manipuloval.

19. Vyhláška č. 155/2005 Z. z. Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky zo 06.04. 2005 (platná v čase vzniku škody) ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu. Podľa § 1 ods. 4 všeobecne záväzného predpisu, ak nemožno presne určiť dobu trvania neoprávneného odberu plynu, odber sa určuje odo dňa posledného odpočtu meradla do dňa zistenia neoprávneného odberu plynu. Ohľadne na osobitnú povahu tohto nároku súdy nie sú oprávnené v konaní znížiť požadovanú výšku škody, ak bola stanovená v súlade s právnou normou (keď absentuje reálny - objektívny údaj o neoprávnenom odbere, ktorý mohol prevádzkovateľ distribučnej siete získať len z meradla, ktoré malo

overenie a splnilo požiadavky vyplývajúce z osobitného predpisu), ktorá neobsahuje iné kritéria pre jej zníženie a ani zo žiadneho iného právneho predpisu možného aplikovať v danom prípade takéto oprávnenie súdu nevyplýva.

20. V prípade žaloby na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu je povinnosťou súdov dôsledne vychádzať z toho, podľa akej skutkovej podstaty uvedenej v ustanovení § 59 ods.1 zákona o energetike (účinného v čase neoprávneného odberu) si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody. V spornom prípade si žalobca ako prevádzkovateľ distribučnej siete uplatnil nárok podľa ust. § 59 ods. 1 písm. d) zákona o energetike. Podľa uvedeného ustanovenia je odberateľ plynu zodpovedný za neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo preukázateľne porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bez ohľadu na zavinenie samotného odberateľa plynu. V spornom prípade sa jedná o objektívnu zodpovednosť t. j. nie je rozhodujúce či priamo odberateľ alebo tretia osoba poškodila plombu na meradle. Odberateľ zodpovedá už len za to, že odoberal plyn meradlom, na ktorom jednoznačne bolo zistené porušenie overovacej značky na počítadle. Z uvedených vykonávacích predpisov nesporne vyplýva, že ak nemožno presne určiť dobu trvania neoprávneného odberu plynu bez ohľadu na zavinenie odberateľa, odber plynu sa určuje od posledného dňa odpočtu meradla do dňa zistenia neoprávneného odberu plynu. Súdny preto bez akéhokoľvek zákonného zmocnenia nemajú možnosť dotvárať právnu normu resp. vytvárať si vlastné pravidlá pri určení výšky škody a predpokladov na jej náhradu.

21. Dovolací súd poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu od ktorej sa obidva sudy odklonili, ohľadne vyslovenej objektívnej zodpovednosti odberateľa plynu za odber s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. (viď. sp. zn. 1Cdo/107/ 2008; sp. zn. 4Cdo /30/2009; sp. zn. 3Cdo 99/2012; sp. zn. 3Obdo /51/2017;).

22. Taktiež obidva sudy síce citovali všeobecné záväzné prepisy platné v Slovenskej republike, no napriek tomu pri rozhodovaní o uplatnenom nároku si svojvoľne osvojili rozhodovaciu prax Ústavného súdu Českej republiky bez toho, aby uviedli odkaz na relevantnú právnu normu, ktorá umožňuje odklon od všeobecne záväzného predpisu, alebo či bol v konaní zistený nesúlad s Ústavou Slovenskej republiky a uvedenou platnou právnu normou v inkriminovanom čase.

23. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolateľ oprávnené namietať odvolaciemu súdu nesprávne právne posúdenie veci ako aj odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, a preto dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v zamietajúcej časti zrušil (§ 449 Ods.1 C. s. p.) Keďže dôvody pre ktoré bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu (nesprávne právne posúdenie veci) má rovnaké vady aj súd prvej inštancie ako aj z dôvodu hospodárnosti a rýchlosti konania (čl. 17 Základných princípov C. s. p.) dovolací súd zrušil aj rozsudok prvej inštancie (§ 449 ods. 2 C. s. p.) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

24. Podľa ustanovenia § 455 C. s. p., je pre súd, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný.

25. O náhrade trovách pôvodného konania ako aj o trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom konaní o veci (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

26. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.